

Talouskehitys on Suomessa parantunut edelleen ja bkt:n kasvuennusteet tullaan todennäköisesti ylittämään. Nyt korkein ennuste on 3,3 %. Elintarviketeollisuudessa kasvu jatkuu hyvällä tasolla, mutta se ei ole kiihtynyt samaan tahtiin muun teollisuuden kanssa. Ala sai tilauksia kotimaasta vähemmän kuin odotettiin ja viennissäkin ne jäivät keskimääräistä vähäisemmiksi.

Suomen ulkomaankauppa elpyy, mutta vuoden 2008 taso on vieläkin saavuttamatta. Elintarvikkeiden viennissä tavoitellaan vähitellen vuoden 2012 tasoa.

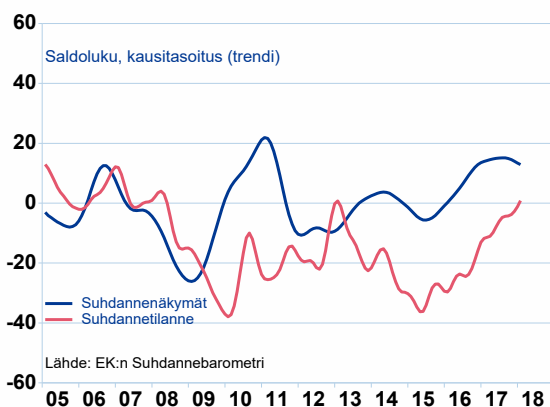
ELINTARVIKETEOLLISUUS ODOTTAA PAREMPAA

Elintarviketeollisuuden suhdannenäkymien nousu taittui viime vuoden aikana, kuten teollisuudessakin keskimäärin. Suhdantetilanne on vähitellen parantunut, mutta siinä ala on jäänyt jälkeen muusta teollisuudesta. Tilaukset ovat syksystä lähtien olleet odotettua vähäisempiä. Tuotannon pienen kasvun odotetaan jatkuvan, mutta henkilöstömäärien arvioidaan pysyvän lähikuukausina jotakuinkin ennallaan.

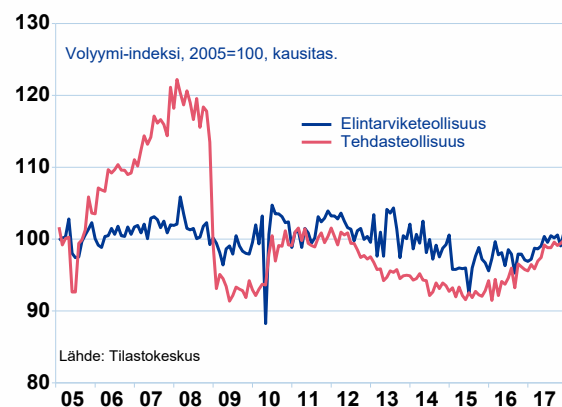
Elintarvikkeiden tuotantovolyymilla on viime vuosina ollut hienoinen noususuuntaus, mutta viime vuoden loppua kohden se on laantunut. Viimeisen 12 kuukauden kasvu on vähän alle 2 % edellisvuodesta. Juomateollisuudessa luku on runsaat 4 %. Tuoreimmat luvut ovat marraskuulta 2017.

Liikevaihdon vuosikasvu on ollut elintarviketeollisuudessa tuotannon volyymia heikompi, mutta vauhti on parantunut. Vientiliikevaihto nousee pohjalta, mutta taso on vielä matala.

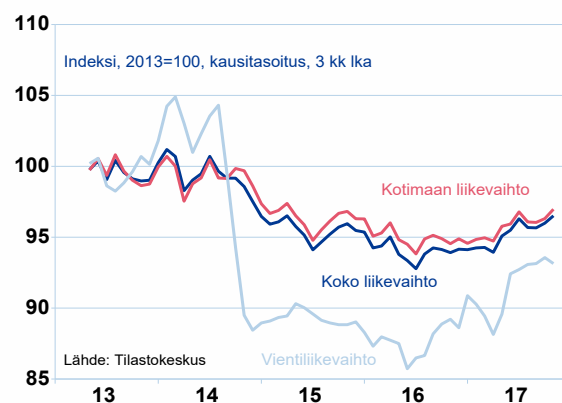
Elintarviketeollisuuden suhdanteet

Elintarvike- ja tehdasteollisuuden tuotanto

Elintarviketeollisuuden liikevaihdon kehitys

ELINTARVIKEALAN KYSELY: VUODESTA TULEE HYVÄ!

ETL:n jäsenistölle tehdyssä tiedustelussa alan kannattavuuden, myynnin ja viennin arvioitiin kehittyvän myönteisesti vuonna 2018. Toisaalta nousua odotetaan myös raaka-ainehintoihin ja palkkakuluihin. Kilpailu on kotimaassa tiukkaa ja vientiä pidettiin kannattavampana kuin myyntiä kotimaahan.

Yritykset toivoivat kaupalta lyhyempiä hinnoittelujaksoja ja lisää tietoa kuluttajien ostokäyttäytymisestä. Valtaosa vastanneista oli pk-yrityksiä, joilla kannattavuus on heikompi kuin isoilla yrityksillä tai elintarviketeollisuudella keskimäärin.

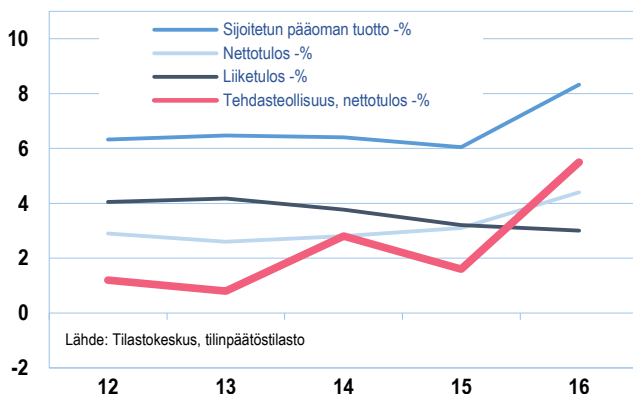
KANNATTAVUUS PARANI SELVÄSTI JO V. 2016

Tilastoista nähdään, että elintarviketeollisuuden kannattavuus koheni jo vuonna 2016 melko heikon liikevaihtokehityksen aikana. Liiketulos kyllä heikkeni, mutta samaan aikaan varsinaista voittoa paremmin kuvaava nettotulos parani. Se kertoo alan tehostamistoimien tuottaneen tulosta sanan varsinaisessa merkityksessä. Nettotulos kohosi vuonna 2016 jopa liikekulusta paremmaksi, mikä on poikkeuksellista. Kannattavuutta paransivat myös tavallista suuremmat rahoitustuotot. Sijoitetun pääoman tuottoaste oli heikkoinakin vuosina hyvä ja muuta teollisuutta korkeammalla tasolla. Vuonna 2016 tuottoaste kohosikin jo ennätystasolle.

Alan liiketoimintaryhmien välillä on suuria eroja. Kannattavimpia ovat juoma- ja myllyteollisuus. Niillä on kuitenkin myös enemmän velkaa liikevaihtoon nähden, jota riskiä vastaan tarvittaneen parempaa kannattavuutta.

Koko teollisuudenkin tasolla nettotulos kohentui merkittävästi vuonna 2016, vaikka tuotanto ei ollut ehtinyt juuri kasvaa.

Elintarviketeollisuuden kannattavuus

INVESTOINNIT VÄHENEVÄT

Elintarvikealan investointiaste romahti finanssikriisissä ja se palautui noin 20 prosentin normitasolle vuonna 2016. Tämän kasvujakson jälkeen investointien ennakoitaan nyt vähentyvän. EK:n tammikuisen investointitiedustelun mukaan ne pienenevät viime vuonna 4 % ja kuluvana vuonna laskuksi arvioidaan jo 24 prosenttia.

Korvausinvestointeja oli kaikista 43 %, mutta laajentumishankkeidenkin osuus oli korkea, 36 %. Rationalisointeja oli 14 % ja muun käyttötarkoituksen hankkeita 7 %. Teollisuudessa keskimäärin oli enemmän laajennusinvestointeja.

Tehdasteollisuuden investoinnit kasvoivat viime vuonna 19 %, mutta tänä vuonna niiden ennakoitaan vähenevän 4 %. T&K-investoinnit lisääntyivät viime vuonna 0,4 % pitkän tauon jälkeen ja kuluvana vuonna kasvuksi arvioidaan 4 %.

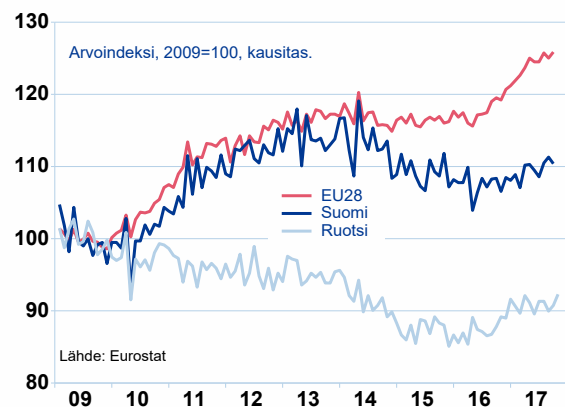
SUHDANNEKYSELYISSÄ SUOMI JA EU VAHVISTUVAT

EU:n suhdannekyselyissä Suomen elintarviketeollisuus seuraa EU:n käyrää. Tilausten tulo, tuotanto ja tuotanto-odotukset sekä luottamusindikaattori ovat hyvällä tasolla. Ruotsi jää suhdannekyselyissä heikommaksi. Ilmapiiri alalla ehti vahvistua kesästä 2014 lähtien, mutta se alkoi jälleen heiketä viime vuoden alusta.

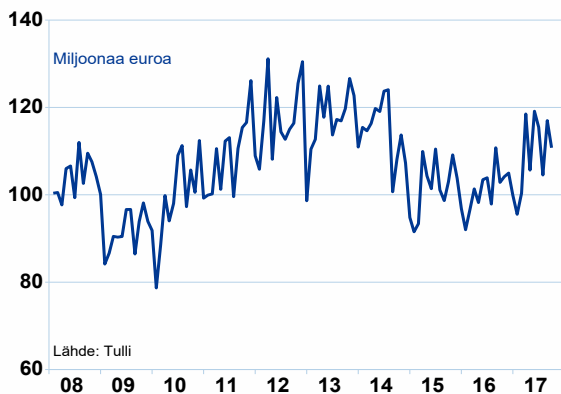
SUOMEN LIIKEVAIHTO VAUHDITTUI SYKSYLLÄ

Suomen elintarviketeollisuuden kasvuvauhdilla ei ole saatu kiinni EU:n liikevaihdon kehitystä. Ruotsissa liikevaihto ei ole nyt kasvanut lainkaan ja se jää edelleen jälkeen. Tuotannon volyymikehityksessä asetelma on samankaltainen: EU johtaa, Suomi tulee perässä ja Ruotsi on alimpana.

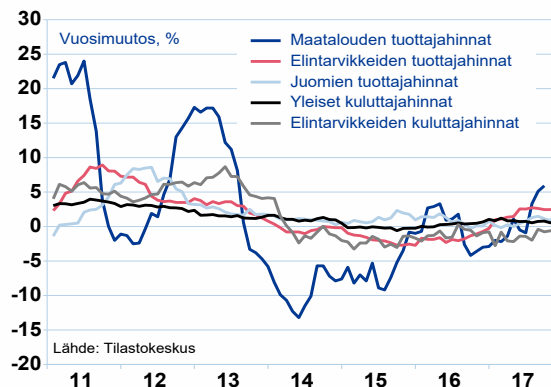
Elintarviketeollisuuden liikevaihto

Elintarviketeollisuuden vienti

Kuluttaja- ja tuottajahintojen kehitys

VIENNISSÄ ENTINEN TASO VIELÄ TAVOITAMATTA

Vienti kasvaa kohtalaisesti, vaikka kuukausittainen kasvu on laimentunut viime keväästä. Elintarvikemyynnin viimeisen 12 kk:n kasvu oli lokakuussa 7 % ja juomien viennissä 10 % edellisestä vuosijaksosta korkeampi. Kuukausivaihtelu on suurta, ”askel taakse, kaksi eteen”, kuvaa viennin kulkua.

Maitotaloustuotteiden ryhmä on euromäärältään suurin, vaikka se on viime vuosina kärsinyt eniten. Sen vienti alkoi kuitenkin viime vuonna kasvaa, nousua oli 12 kk:n ajanjaksoilla peräti 13 %. Maitotuotteet, muiden elintarvikkeiden ryhmä sekä juomat olivat elintarvikemyynnin kasvun päälähteet. Lihateollisuuden viennissä ei ollut kasvua.

Pienemmillä ryhmillä oli suuriakin kasvulukuja, mutta ne eivät vaikuta paljon alan kokonaisvientiin. Reipasta kasvua on muun muassa kala-, peruna-, eläinruoka- ja kahvituotteissa sekä einesten viennissä. Alkoholin viennissä suurin suhteellinen nousu oli käymisteitse valmistetuissa muissa juomissa. Rypäleisiin vienti Suomesta jatkuu, sitä toimitettiin vuositasolla noin 22 miljoonan euron arvosta.

Venäjän vienti ei ole elpynyt. Tärkeistä maista Viro on vetänyt parhaiten. Vienti Ruotsiin on pysynyt ennallaan.

ELINTARVIKKEIDEN HINTOJEN NOUSU NOLLASSA

Elintarvikkeiden kuluttajahintojen lasku näyttää olevan päätymässä, vaikka joulukuussa hinnat olivat edelleen hieman edellisvuotta alhaisemmat. Yleinen inflaatio on pysynyt hieman nollan yläpuolella. Tuottajahintojen nousu lähti tämän vuoden alussa nollassa, mutta kesästä lähtien taso on ollut pari prosenttia edellisvuotta korkeammalla. Maatalouden tuottajahinnat vaihtelevat eniten, nyt ne ovat jo 6 %:n kasvussa.

Lisätiedot:

Johtaja Heli Tammivuori
heli.tammivuori@etl.fi
Puhelin 040 557 5667

Teollisuuden tuottajahinnat ja vientihinnat nousevat 4–5 %:n vuosivauhdilla. Myös kansainväliset raaka-ainehintaindeksit kohoavat, mutta melko alhaiselta tasolta. Elintarvikeraaka-ainehintaindeksit laskevat edelleen.

TIETOA ALASTA

- Elintarviketeollisuus on Suomen suurin kulutustavaroiden valmistaja ja neljänneksi suurin teollisuudenala. Tuotannon liikevaihto on 10,7 mrd. €
- Ruoka- ja juomayritykset ovat merkittäviä työllistäjiä. Niiden palveluksessa on lähes 38 000 henkeä 1 700 toimipaikassa. Välillisesti ala työllistää 69 000 henkeä eli yhteenlaskettu työllisyysvaikutus on 107 000. Koko ruokaketju työllistää Suomessa 340 000 henkeä.
- Ala on pk-yritysvaltaista: 65 prosenttia yrityksistä työllistää enintään viisi henkilöä.
- Elintarviketeollisuus tuottaa arvonlisäystä 2,6 mrd. € vuodessa. Alalta kertyy valtion kassaan muhkea veropotti: 775 milj. € suoraan ja 1,6 mrd. € välillisesti.
- Ruoka- ja juomaviennin arvo vuonna 2016 oli 1,5 mrd. € ja tuonnin 4,5 mrd. €. Vuonna 2017 viennin arvioidaan kasvaneen 1,7 mrd. euroon.
- Ala nojaa kotimaisuuteen. Valmistettujen elintarvikkeiden kotimaisuusaste on keskimäärin 82 %. Ruuan osuus kulutusmenoista on Suomessa runsaat 11 %, mikä on hieman alle EU:n keskiarvon.

Elintarviketeollisuusliitto ry

Pasilankatu 2, PL 115, 00241 Helsinki
Puhelin (09) 148 871
etl@etl.fi • www.etl.fi • Twitter: @ETL_fi